

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
DAWNEJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK
HISTORII KULTURY
MATERIALNEJ

ROK XLIX

WARSZAWA 2001

NR 3

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Klonder — *redaktor*; Elżbieta Mazur — *zastępca redaktora*,
Maria Bogucka, Andrzej Janeczek, Elżbieta Kowalczyk, Jerzy Kowalczyk,
Elżbieta Kowecka, Jerzy Kruppé, Maria Nietyksza, Jan Pazdur,
Janusz Sztetyło, Wojciech Szymański, Teresa Dunin-Wąsowicz,
Andrzej Wyrobisz — *członkowie komitetu*
Martyna Milewska, Ludmiła Paderewska — *sekretarze*
Sekretarz techniczny Redakcji — Magdalena Bis

Adres Redakcji:
00-140 Warszawa, Al. Solidarności (d. Świerczewskiego) 105
tel. 620 28 81 w. 146

Skład i łamanie:
Krzysztof Anuszewski
Druk:
Jerzy Wasilewski, PUIP Jachranka 94

Nakład 550 egz. Arkuszy wydawniczych 13,5. Papier offset 80 g.
Oddano do składania w lipcu 2001 r., druk ukończono
w październiku 2001 r.

SOMMAIRE

ETUDES ET MATERIAUX

Grzegorz Myśliwski, La vieillesse et la longévité en Pologne jusqu'au milieu du XVI ^e siècle, étude comparative	169
Wiesław Partyka, Les hôpitaux du diocèse de Vilnius et leur équipement dans la seconde moitié du XVIII ^e siècle	199
Dariusz Opaliński, Les services gastronomiques aux chemins de fer de Galicie	209
Dagmara Fleming, La mode à Bydgoszcz dans l'entre-deux-guerres	221

COMMUNIQUES SCIENTIFIQUES

Jadwiga Muszyńska, L'exploitation de la calamine dans le domaine de Sławków de l'évêché de Cracovie dans la seconde moitié du XVII ^e siècle	241
Jacek Wóźny, Les marques sur les bouteilles de verre des XVIII ^e –XIX ^e siècles provenant de Stary Fordon sur Vistule	245

CRITIQUES, COMPTES RENDUS ET NOTES	87
(v. sommaire polonais)	

CHRONIQUE SCIENTIFIQUE

Les trésors de cloîtres de Cracovie. Collections des sœurs de la Présentation. Exposition au Musée Historique de la ville de Cracovie, Palais de Krzysztofory, les 24 septembre–21 novembre 1999 — Olga M. Przybyłowicz	287
IV ^e réunion de la Section varsoivienne de l'Association des historiens de l'art, le 7 novembre 2000 — Joanna Paprocka-Gajek	289
Une revue des dispositifs de surface employés dans l'industrie des mines en Haute Silésie — Ray Riley	291

CONTENTS

STUDIES AND MATERIALS

Grzegorz Myśliwski, Old age and longevity in Poland until the mid-16 th c. in a comparative perspective	169
Wiesław Partyka, Hospitals in the Vilnius diocese and their endowment in the second half of the 18 th c.	199
Dariusz Opaliński, Catering in Galician railways	209
Dagmara Fleming, Fashion in Bydgoszcz between the World Wars	221

COMMUNIQUES

Jadwiga Muszyńska, Calamine mining in the Sławków estate of the Cracow bishopric in the second half of the 17 th c.	241
Jacek Woźny, Marks on bottles from Stary Fordon on the Vistula from the 18 th –19 th c.	245

REVIEWS, REPORTS, NOTES	253
(ref. Polish contents)	

CHRONICLE

The treasures of Cracow monasteries — an exhibition in the Historical Museum of Cracow, 'Krzysztoforzy', 24 th September–21 November 1999 — Olga M. Przybyłowicz	287
The 4 th session of the Warsaw section of the Association of Art Historians, 7 th November 2000 — Joanna Paprocka-Gajek	289
A survey of surface mining equipment used in Upper Silesia — Ray Riley	291

SPIS TREŚCI

STUDIA I MATERIAŁY

Grzegorz Myśliwski, Starość i długowieczność w Polsce do połowy XVI w. na tle porównawczym	169
Wiesław Partyka, Szpitale diecezji wileńskiej i ich uposażenie w drugiej połowie XVIII wieku	199
Dariusz Opaliński, Usługi gastronomiczne na kolejach galicyjskich	209
Dagmara Fleming, Moda w Bydgoszczy w okresie międzywojennym	221

KOMUNIKATY NAUKOWE

Jadwiga Muszyńska, Eksploatacja galmanu w kluczu sławkowskim biskupstwa krakowskiego w drugiej połowie XVII wieku	241
Jacek Wózny, Znaki na butelkach szklanych z XVIII-XIX wieku ze Starego Fordonu nad Wisłą	245

RECENZJE

Burgen in Mitteleuropa. Ein Handbuch, Bd. I, II — Jan Salm	253
Adelige Welt und Familiäre Beziehung. Aspekte der „privaten Welt“ des Adels in böhmischen, polnischen und deutschen Beispielen vom 14. bis zum 16. Jahrhundert, red. H.-D. Heimann — Wojciech Iwańczak	256
A. Antoine, J.-M. Boehler, F. Brumont, L'agriculture en Europe occidentale à l'époque moderne — Andrzej Wyczański	259
A. Karpiński, W walce z niewidzialnym wrogiem. Epidemie chorób zakaźnych w Rzeczypospolitej w XVI–XVIII w. i ich następstwa demograficzne, ekonomiczne, społeczne i kulturalne — Maria Bogucka	262
Materiały do dziejów rezydencji w Polsce. Kujawy wschodnie, t. I, cz. 1, red. S. Kuniowski — Leszek Kajzer	266
Nazwy miejscowe Polski. Historia — Pochodzenie — Zmiany, red. K. Rymut, t. III: E–I — Elżbieta Kowalczyk	273

SPRAWOZDANIA I ZAPISKI 279

KRONIKA NAUKOWA

Skarby krakowskich klasztorów. Zbiory Sióstr Prezentek. Wystawa w Muzeum Historycznym miasta Krakowa, „Krzysztofory”, 24 września–21 listopada 1999 r. — Olga M. Przybyłowicz	287
IV sesja warszawskiego oddziału Stowarzyszenia Historyków Sztuki, 7 listopada 2000 r. — Joanna Paprocka-Gajek	289
Przegląd urządzeń powierzchniowych stosowanych w górnictwie na Górnym Śląsku — Ray Riley	291

Indexed in:

IBZ — International Bibliography of Periodical Literature

IBZ — CD-ROM

IBR — International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature

IBR — CD-ROM

W najbliższych numerach ukażą się m.in.:

Jerzy Maik — *Wełna tkanin wykopaliskowych jako źródło do badania ras owiec*

Krzysztof Zuba — *Aptekarze i apteki w dobrach Radziwiłłów linii nieświeskiej w XVIII wieku*

Mychajło Hłuszko — *Wiejskie zaprzęgi końskie na Ukrainie w XVI–XVIII wieku*

Warunki prenumeraty „RUCH” SA na 2002 r.

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na okresy kwartalne, półroczne i roczne.

Cena prenumeraty krajowej na 2002 r. wynosi 39 zł.

Wpłaty na prenumeratę krajową przyjmują jednostki kolportażowe „RUCH” SA właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora.

Cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę:
cena prenumeraty + rzeczywiste koszty wysyłki.

Zlecenia na prenumeratę dewizową przyjmowane od osób zamieszkałych za granicą realizowane są od dowolnego numeru.

Wpłaty przyjmuje Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy „RUCH” SA na konto:

Pekao S.A. IV O/Warszawa 12401053-40060347-2700-401112-001

lub kasa Oddziału.

Informacji o warunkach prenumeraty i sposobie zamawiania udziela „RUCH” SA OKDP, 00-958 Warszawa, skrytka pocztowa 12, ul. Jana Kazimierza 31/33 lub telefonicznie:

(22) 5328-731, 5328-820, 5328-816, fax: 5328-732,

internet: www.ruch.pol.pl, e-mail: prenumerata@okdp.ruch.com.pl

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną:
do 5.12 — na I kwartał roku następnego, na I półrocze i na cały rok
do 5.03 — na II kwartał roku bieżącego
do 5.06 — na III kwartał roku bieżącego
do 5.09 — na IV kwartał roku bieżącego

Na okładce — znak na butelce z Fordonu,
zob. art. J. Woźnego, ryc. 1